

APRIL 2020

Terminologie patiënt

In de weekduiding werden personen die besmet waren patiënt genoemd, dit is aangepast naar aantal positieve testen. Bij de duiding is de volgende uitleg er aan toegevoegd: *“Niet iedereen die positief test, noemen we een patiënt. Deze term wordt gebruikt voor mensen die zo ziek zijn dat ze onder toezicht van een dokter staan en voor mensen die zo ziek waren dat ze zijn overleden. Niet iedereen met een positieve uitslag wordt zo ziek. Veel mensen krijgen slechts milde klachten of zelfs geen klachten. In het verleden noemden wij mensen met een positieve uitslag wel patiënt. Dit hebben we inmiddels aangepast in onze uitingen.”*

Vaccinatiepaspoort

Uit de resultaten van het vragenlijstonderzoek van het RIVM en de GGD blijkt er veel draagvlak te zijn voor een coronatoegangsbewijs, als dit zou leiden tot meer vrijheid. Op social media kwam hierop veel kritiek van mensen die zich niet in deze resultaten konden vinden.

Vaccinatiecampagne

In april wordt gestopt met het prikken van AstraZeneca onder de 60 op advies van de Gezondheidsraad. Dit is een beleidskeuze waar veel maatschappelijke discussie over ontstaat. Er worden veel schrijnende verhalen, maar ook desinformatie op social media verspreid. Ook de media mengden zich in het debat. Het zorgt voor veel kritiek, ook aan het adres van het RIVM.

5.1.2e AD interview

Op 24 april is [het interview met](#) 5.1.2e geplaatst in het AD met de kop: *RIVM-vaccinatiebaas: ‘Miljoenen doses AstraZeneca die na half mei komen, zijn niet meer nodig’*. Op dit interview kwam veel kritiek vanuit de zorg en huisartsen. Het concept op dit artikel is gelezen door meerdere woordvoerders en medewerkers van het RIVM, maar alsnog is deze kop geformuleerd door het AD.

Zelftesten

Vanuit VWS kwam de vraag om te helpen bij de campagne voor zelftesten. De LCI heeft geadviseerd geen campagne te voeren en de zelftesten niet te gebruiken wegens gebrek aan wetenschappelijk bewijs. Op de social media van het RIVM is benadrukt dat zelftesten alleen bedoeld zijn om extra besmettingen met het virus op te sporen bij mensen zonder klachten en niet voor testen bij klachten of evenementen. Het advies is om bij klachten meteen een afspraak in de GGD teststraat te maken.

Avondklok effect

Op 20 april werd de maatregel avondklok opgeheven. Op 28 april heeft [Kuipers in de media](#) een uitspraak gedaan over het ontbreken van het effect van de avondklok. [Het RIVM kon die uitspraak niet onderbouwen.](#)

Overige gebeurtenissen:

- Sinds begin april [long covid dossier](#) live op de website.
- 1 april: Extra beveiligingsmaatregelen op het RIVM terrein, ook vanwege opslag vaccinaties.
- Tijdens de persconferentie van 20 april werden tijdens de piek versoepelingen aangekondigd, dit was een politiek besluit. Het OMT vond het toen te vroeg om te versoepelen.
- 21 april: Delta variant (toen nog indische variant) voor het eerst op de website geplaatst.
- 27 april: Drukte tijdens koningsdag in de grote steden
- OMT eind april extra op social media, [filmpje met uitleg over het OMT](#); wie, waarom en taak

MEI 2021

5.1.2e

In april/mei namen de bedreigingen aan 5.1.2e structureel toe. Het openbaar ministerie ziet de ernst in en heeft gepraat over het aanpakken van bedreigingen van publieke figuren. Dit heeft geleid tot aanhoudingen en veroordelingen. De bedreigingen werden intensiever in deze tijd, maar er is ook waardering. Zo werd op 6 mei aangekondigd dat 5.1.2e een wetenschappelijke onderscheiding krijgt.

Vertrek 5.1.2e

Op 10 mei heeft het RIVM [aangekondigd](#) dat 5.1.2e per 15 juni 2021 de werkzaamheden van 5.1.2e overneemt als programmadirecteur van de COVID-19 vaccinatieprogramma. Dit bericht zou eigenlijk worden gepubliceerd in april, maar wegens de negatieve reacties op het artikel in het AD (zie april) is dit uitgesteld.

Start grootschalig vaccineren

In mei starten we met het op grootschalig niveau vaccineren van mensen bij GGD'en. Zodra er een jaargang wordt opgeroepen, plaatsen we berichtgeving op de website en op social media. We leggen daarbij uit hoe mensen snel een afspraak kunnen maken, wanneer ze een uitnodiging op de mat krijgen en hoe de verdere vaccinatieplanning eruit ziet. Deze berichtgeving wordt positief gewaardeerd.

Prullenbak vaccin

Op 10 mei ging de website prullenbakvaccin.nl live. Huisartsen en instellingen die vaccins over hebben, kunnen dat doorgeven op de website. Mensen die al eerder gevaccineerd willen worden kunnen zich hier op aanmelden. Het RIVM was hiervan niet op de hoogte. Hierin volgt de discussie dat de kwaliteit belangrijk is. Communicatief loopt deze informatie langs de lijn van de inhoud onder regie van VWS. Er is tussen mei tot de zomer veel media-aandacht voor.

Vaccinatie zwangere vrouwen

Er was vanaf de start van het vaccineren veel discussie over het wel of niet vaccineren van zwangere vrouwen. Hier volgden veel wijzigingen in het dossier op de website en social. In mei is gebleken dat zwangere vrouwen toch vervroegd mochten vaccineren (scheelde 1 of 2 weken met betrekking tot het leeftijd vaccinatie). Hier ontwikkelen we voor verloskundigen extra voorlichtingsmateriaal voor.

Richtlijn besmetting grote afstand

Op 19 mei werd de richtlijn over aerogene verspreiding (verspreiding van het virus over grotere afstand) aangepast. Hierin werd toegevoegd dat virusdeeltjes grotere afstand kunnen leggen in situaties waarbij er veel mensen bij elkaar in een binnenruimte met geen of weinig ventilatie zijn. De duiding van deze aanpassing heeft het RIVM veel energie op woordvoering en social media gekost

Overig:

- Vanaf ongeveer 7 mei meer hertesten bij de GGD aangevraagd door de toename van het aantal positieve zelftesten.
- Vanaf begin mei zichtbare cluster besmettingen vanuit koningsdag, door de GGD. Het RIVM heeft hier zelf niks over gepubliceerd omdat dit cijfers van de GGD zijn.

JUNI 2021

Vlak voor de zomervakantie heeft het RIVM de rol van het RIVM in de reisadviezen aangepast. Hierbij is duidelijker onderscheid gemaakt tussen de adviezen van het RIVM en de (politiek) besluitvorming van VWS en BuZa. Op social media is hier ook extra aandacht voor gekomen.

Griekse letters varianten

In juni worden de mutaties niet meer genoemd naar land der herkomst maar naar de Griekse letters. Zo wordt bijvoorbeeld de Britse variant Alpa variant en de Indiase variant de Delta variant. Na het besluit van de WHO is dit aangepast op de website van het RIVM.

Vaccinatie

Begin juni toont RIVM-onderzoek aan dat het gebruik van vaccins effectief is bij thuiswonende ouderen. Daarnaast is besloten dat er na besmetting maar 1 prik nodig is en jongeren tussen 12-17 jaar ook gevaccineerd mogen worden. Dit is geplaatst/aangepast op de website. Er wordt in deze tijd ook onderzocht welke clusters achterblijven met vaccineren, hiervoor worden effectieve interventies bedacht waarbij RIVM, VWS en GGD samen optrekken. Om meer transparantie en inzicht te bieden voor het publiek wat er allemaal komt kijken bij de vaccinatie uitvoering is er op social een videoserie begonnen met professionals die betrokken zijn bij de vaccinatie uitvoering.

Bijwerkingen MRNA-vaccin

Halverwege juni werd er nieuws gepubliceerd met mogelijke hartzakjes ontsteking na vaccinatie van een MRNA vaccin. Bij het RIVM viel het mee met de hoeveelheid vragen, deze werden vooral gesteld aan Lareb. Op de RIVM website zijn wel de Q&A's hierover aangepast.

Gedragsunit

Half juni heeft 5.1.2e in een podcast geuid dat het werk van de gedragsunit onvoldoende gezien wordt. Bij het RIVM is hier intern de discussie gevoerd, of de gedragsunit wel voldoende gezien wordt. Deze discussie blijft meerdere malen terugkomen.

Ventilatie en aerogene verspreiding

Vanuit de WHO nieuwe inzichten hierover. Dit was aanleiding voor het RIVM om ook de website aan te passen. Daarnaast heeft het RIVM samen met het NLR een onderzoek gepubliceerd over het risico op besmetting met het coronavirus aan boord van een vliegtuig.

In juli besloot het kabinet om ventilatie als vierde basismaatregelen op te nemen naast Handen wassen, Afstand Houden en testen bij klachten .

Uitnodiging vaccinaties

Eind juni plaatst Willem Engel een tweet met link naar onze AVG-formulieren. Met een van de formulieren kunnen mensen afzien van deelname aan het vaccinatieprogramma. In korte tijd ontvangt het RIVM circa 10.000 verzoeken. Het AVG-team wordt overvallen en redt het in sommige gevallen niet om zaken binnen de gestelde termijn af te handelen.

Corona Check-app

In juni werd aangekondigd dat vanaf 1 juli de corona check-app werd gebruikt. Op dit moment was al in gang gezet dat via mijnRIVM vaccinatie registraties te zien waren, daarnaast kwam er ook de discussie los of het gele boekje ook gebruikt moest worden. Vaccinaties die uitgevoerd waren door de GGD stonden er gelijk in, maar de registratie van covid met 1 vaccinatie, vaccinaties door huisartsen en vaccinaties uit het buitenland ging niet gelijk goed. Communicatief komen hierover veel vragen bij het RIVM terecht, terwijl het RIVM hier niet over gaat. Deze vragen nemen uiteindelijk pas aan het eind van de zomer af. Voor veel mensen was de reden van bezoek aan de

RIVM website ook het coronapaspoort, terwijl ze hiervoor op de website van Rijksoverheid moesten zijn.

Materiaal vaccinatie

Eind juni is besloten dat er andere spuiten en naalden werden gebruikt voor de vaccins Moderna, AstraZeneca en Janssen. Hierover heeft het RIVM de uitvoerders geïnformeerd.

Overig:

- Medio juni vaccins van AstraZeneca verstuurd naar Suriname
- Na maandag 4 juni voortgezet onderwijs weer open
- Start onderzoek verspreiding virus in binnenruimtes met test bij voorlezen en zingen.
- Start vaccinatie veegactie 70-plus
- Mogelijkheid om te bellen voor een Janssen vaccin (in plaats van Pfizer / Moderna)
- Vrijdag 18 juni laatste uitnodiging op geboortjaar 2003.
- Nieuwe oproep longcovid onderzoek
- Wervingsbericht VASCO onderzoek
- 29 juni bijpraatsessie pers verwachtingen zomer.
- Eind juni deltavariant dominant in Nederland
- Advies VWS: Oproep testen aan reizende jongeren uit landen Spanje en Portugal
- 26 juni: Versoepelingen met minder thuiswerken, gelijk te zien aan file in Nederland
- Nachthoreca mocht open zonder afstand met toegangstesten.
- Coronadashboard Rijksoverheid toegevoegd: Gedeeltelijk en volledig gevaccineerden

JULI 2021

Vaccinatie

Begin juli geeft de vaccinatiedirectie een werkbezoek aan Movianto. Hier is door het RIVM bewust geen aandacht aan besteed op social media. Vanaf juli was het mogelijk om heteroloog te vaccineren (eerste vaccin Astrazeneca, dan Pfizer als tweede). Huisartsen bleven over met vaccins die over de houdbaarheidsdatum gingen, hier kwam aandacht voor in de media.

Vaccinatiebereidheid jongeren 12-17 jaar

In eenmalig, aanvullend vragenlijstonderzoek van het RIVM en de GGD'en is voor deze maand voor het eerst de vaccinatiebereidheid van jongeren tussen 12 en 17 jaar uitgevraagd. Uit onderzoek blijkt dat de meerderheid van de jongeren in de leeftijd 12 tot en met 17 jaar gevaccineerd wilt worden (72%). Dit percentage is nagenoeg gelijk aan wat hun ouders hiervan vinden.

Nep RIVM website

Op 9 juli was er een nep website van het RIVM. De website leek heel erg op de originele website, omdat er informatie deels veranderd was en deels hetzelfde was. Dit is direct gemeld bij het Nationaal Cyber Security Centrum en hierdoor snel offline gehaald.

BCO richtlijnen aangepast

Het hele beleid voor bron en contact onderzoek werd aangepast. Op de website van het RIVM was de informatie snel aangepast, maar bij Rijksoverheid.nl nog niet. Hierdoor stond er tegenstrijdige informatie op de website over wat mensen moesten doen bij contact van besmetting en wel of niet als immuun werden gezien. Het verschil tussen quarantaine en isolatie was niet duidelijk. Het aanpassen ging moeizaam en heeft lang geduurd voor deze informatie correct op de website van Rijksoverheid stond.

Technische briefing

De technische briefing aan de tweede kamer is deze maand 1 keer door 5.1.2e gedaan in plaats van 5.1.2e. De besmettingen zijn deze maand erg gestegen, op 13 juli was het aantal positieve testen verdrievoudigd. Vanaf half juli kwam het OMT weer wekelijks bij elkaar.

Gedragsunit

5.1.2e (voormalig lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van de Gedragsunit) heeft zich in de media (onder meer bij Nieuwsuur) uitgelaten over het onvoldoende gebruik van gedragskennis. 5.1.2e maakt geen onderdeel meer uit van de gedragsunit. Vanuit het RIVM is het gesprek met hem aangegeven over het doen van uitspraken in de media.

Overig:

- 8 juli: eerste resultaten longcovid onderzoek
- Veegbrieven vaccinaties oudere leeftijdsgroepen
- Uitnodigingen vaccinatie vanaf begin juli met genderneutrale aanhef
- Berichtgeving GR: Jongeren 12-18 ook vaccineren met Moderna, alleen in de BASCES eilanden uitgevoerd.